

NIBELUNG YŪZŪGŪ II

WALKŪRE

RICHARD WAGNER

VakıfBank Kültür Yayınları: 0354
Sanat: 026

NIBELUNG YÜZÜĞÜ II
WALKÜRE
RICHARD WAGNER

Özgün Adı
Der Ring Des Nibelungen

Türkçesi
Gürkan Başay

Yayın Danışmanı
Ekrem Demirli

Proje Editörü
M. Halit Çelikyön

Kapak ve Sayfa Uygulama
Faruk Özcan

Kitap Editörü
Ünüşan Kuloğlu

Son Okuma
Halid Metin Yolcu

VakıfBank Kültür Yayınları
İnkılap Mahallesi
Dr. Adnan Büyükdenez Caddesi
No: 7/A1 – Kat 13
34768 Ümraniye / İstanbul
Telefon: 0 216 285 9571
www.vbky.com.tr – info@vbky.com.tr
Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2025

ISBN 978-625-6647-65-7

Kitabın tüm yayın hakları VakıfBank Kültür Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Baskı
İmak Ofset Basım Yayın A.Ş.
Akçaburgaz Mh. 137. Sk. No:12
34522 Esenyurt / İstanbul / Türkiye
Tel: +90 444 62 18
Sertifika No: 71320

1. Baskı: Şubat 2025

NIBELUNG
YÜZÜĞÜ
II

WALKÜRE

BİRİNCİ GÜN

RICHARD WAGNER

TÜRKÇESİ
GÜRKAN BAŞAY

WILHELM RICHARD WAGNER (1813-1883)

Esas olarak operalarıyla tanınan Alman besteci, tiyatro yönetmeni, polemikçi ve orkestra şefi. Başlangıçta Carl Maria von Weber ve Giacomo Meyerbeer'in Romantik tarzında eserlerin bestecisi olarak üne kavuşan Wagner, şiirsel, görsel, müzikal ve dramatik sanatları sentezlemeye çalıştığı Gesamtkunstwerk (Bütünsel Sanat Eseri) kavramıyla operada devrim yarattı. Başlıca opera eserleri şunlardır: *Uçan Hollandalı*, *Lohengrin*, *Tannhäuser*, *Nibelung Yüzüğü*, *Tristan ve Isolde*, *Nürnbergli Usta Şarkıcılar*, *Parsifal*

GÜRKAN BAŞAY

1971 yılında Frankfurt'ta doğdu. İstanbul Üniversitesi ve Goethe Üniversitesi'nde öğrenim gördü. Çeşitli yayınevi ve dergilerde çevirmenlik yapmaktadır. Arthur Schopenhauer'ın *Parerga Paralipomena* ve Franz Kafka'nın *Şato*, *Günlükler* ve *Felice'ye Mektuplar* adlı eserleri çevirilerinden bazılarıdır.

ÖNSÖZ

Die Walküre operasının 26 Haziran 1870 tarihinde ilk defa Almanya'nın Münih Ulusal Tiyatrosu'nda sahnelenmesinden hemen hemen 140 yıl sonra ülkemizde ilk defa 6 Şubat 2009 tarihinde, senfoni orkestralarının R. Wagner'in bu eserini programlarına alıp seslendirmeyi planladıkları vakitlerde sıklıkla yaptıkları gibi tamamının değil sadece 1. Perde'sinin konser versiyonu biçimiyle Alman orkestra şefi Raoul Grüneis yönetimindeki Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası tarafından İstanbul Devlet Opera ve Balesi solist sanatçısı Soprano Perihan Nayır (Sieglinde), Ankara Devlet Opera ve Balesi solist sanatçıları Bas Tuncay Kurtoğlu (Hunding) ve Tenor Ünüşan Kuloğlu'nun (Siegmond) rollerini seslendirmesiyle gerçekleştirildi. Bu operanın ve tüm Nibelungen Yüzüğü opera dörtlüsünün tamamının opera metinlerinin çevirilerini yapmak uzun yıllardır üzerinde çalışmakta olduğum bir konu. Bununla ilgili kendimce çalışmalarımı yapmaya devam ederken ülkemizde Richard Wagner Topluluğu'nun da kurucusu olan değerli dostum Akademisyen Prof. Uğur Ekren beyefendinin yönlendirmesiyle bu çevirinin oluşmasında editör olarak katkı vermeye gayret ettim.

Bu çalışmayı sadece opera metninin basit ve tekdüze çevirisi olarak değil, aynı zamanda eseri dünyanın farklı opera sahnelerinde birçok kereler seslendirmiş bir opera sanatçısı gözüyle, dramaturjik öğelere, R. Wagner'in bir opera metin yazarı olarak

kelimeleri kullanmaktaki edebî diline ve melodik-ritmik yapının kelimelerle olan ahengini çeviriye de yansıtmaya dikkat etmeyi gözeterek sunmayı ilke edindim.

R. Wagner'in bu anıtsal ve eşi benzeri olmayan opera dörtlüsünün diğer operalarının da dilimize layıkıyla çevrilmesi ve serinin böylece tamamlanması en büyük dileğimdir.

Ünüşan Kuloğlu

KİŞİLER ¹

SIEGMUND (Tenor)²
HUNDING (Bas)
WOTAN (Bas)
SIEGLINDE (Soprano)
BRÜNNHILDE (Soprano)
FRICKA (Soprano)
SEKİZ WALKÜRE³

[partitürde yer alır]⁴

-
1. Üç perdede yer alan kişiler.
 2. [partitürde yer almayan ses tonları verileri için piyano düzenlemesi esas alınmıştır]
 3. GERHILDE, ORTLINDE, WALTRAUTE, SCHWERTLEITE, HELMWIGE, SIEGRUNE, GRIMGERDE, ROSSWEISSE: WALKÜRLER (SOPRANO ve ALTO)
 4. Orkestra dizilimi: pikolo flüt, 3 flüt (3. flüt aynı zamanda pikolo flüt), 3 obua, İngiliz kornosu (4. obua), 3 klarnet, bas-klarnet, 3 fagot, 8 korno, 4 tuba (5. –8. Korno), 3 trompet, bas-trompet, trombon, kontrbas trombon (4. Trombon), kontrbas tuba, kös, perküsyon, halile, karıştırıcı davul, çanlar, tomtom davul, 6 arp, 16 birinci keman, 16 ikinci keman, 12 viyola, 12 viyolonsel, 8 kontrbas. Tiyatroda: çeşitli büyüklüklerde boğa boynuzu, gök gürültüsü makinesi.

BİRİNCİ PERDE¹

1. [bunun ardından] giriş ve birinci sahne.

OTURUM ALANININ İÇ GÖRÜNÜMÜ

Tam ortada heybetli bir dişbudak ağacının gövdesi durmaktadır, bunun kalın kökleri yerin altına doğru kök salmıştır; ağacın tepesi ise çatı katının ortasından geçer, burası öyle düzenlenmiştir ki, ağaç gövdesi ve her yöne doğru açılan dallar, tam olarak denk gelen açıklıklardan uzanırlar; yapraklı ağaç tepesinin ise çatının üzerini kaplayacak biçimde yayıldığı varsayılır.

Salonun ortasında bulunan dişbudak ağacının gövdesi etrafında bir düzenleme yapılmıştır; duvarlar doğal ahşaptan yapılmış, bazı yerlerinde oluklu ve geçmeli bölümler bulunmaktadır. Sağ ön tarafta bir ocak durmakta ve bunun dumanı yandan yukarıya çatıya doğru süzülmemektedir; ocağın arkasında bir iç oda bulunmaktadır, burası gıda maddelerinin depolandığı bir kiler niteliğindedir ve buraya girmek için birkaç ahşap basamakla yukarıya çıkmak gerekir: bunun önündeyse örgü bir battaniye asılmış ve yarıdan katlanarak açılmıştır. Arka planda basit bir tahta kilide sahip olan giriş kapısı görülür. Soldaysa içeriye doğru açılan bir oda vardır ki, buna da yine aynı şekilde basamaklarla ulaşmak mümkündür; daha ileride aynı tarafta geniş bir masa bulunmaktadır, bunun yanında sırtlığı duvara sabitlenmiş uzunca bir sedir, oturma alanı ve çevresinde ahşap tabureler vardır. Şiddetli, ritmik ve hareketli kısa bir orkestra müziği² ile eser başlar. Perde açıldığında SIEGMUND dışarıdan nefes nefese, aceley-

2. Vorspiel

le giriş kapısını açar ve içeri girer: akşam olmak üzeredir ve uzun zamandır sürmekte olan şiddetli fırtına dinmeye yüz tutmuştur. SIEGMUND bir süre kapı tokmağını tutmaya devam eder ve bu esnada oturma alanına göz atar: aşırı bir yorgunluğun etkisi altında olduğu görünmektedir, hâli ve duruşu onun bir şeylerden kaçmakta olduğuna delalet eder. Girdiği kulübede kimsenin olmadığını düşünerek önünde durduğu kapıyı kapatır, ocağa doğru ilerler ve orada bitkin bir biçimde kendini yere yayılı ayı postunun üzerine bırakır.

SIEGMUND

Bu ocak kimin için yanıyorsa yansın,
burada mutlaka dinlenmeliyim.

(Kendini arkaya doğru bırakır ve bir süre hareket etmeden uzanır.)
(SIEGLİNDE bu esnada iç odanın kapısından dışarı çıkar.
İşitmiş olduğu seslerden yola çıkarak, kocasının eve döndüğünü
düşünür: yüzündeki ciddi ifade ocağın başında bir yabancıyı
gördüğü vakit yerini şaşkınlığa bırakır.)

SIEGLİNDE

(Hâlen arka planda durarak.)

Yabancı bir adam!

Ona sormalıyım.

(Sükunet içerisinde birkaç adım yaklaşır.)

Kimdir eve gelen ve
ocağın önünde yatan?

(SIEGMUND hareket etmez, biraz daha yaklaşır ve onu inceler.)

Belli ki zorluymuş yolculuğu, çok hırpalanmış
uzanmakta yol yorgunluğundan: –

yoksa kendini mi şaşırdı?

Hasta olabilir mi? –

(Ona doğru biraz daha eğilir, nefesini dinler).

Hâlâ nefes alıp vermekte;

Sadece gözleri kapalı: –

Yolculuğu onu ne kadar hırpalamış olsa da,

Yiğit biri belli bu adam ,

SIEGMUND

(Birdenbire kafasını kaldırır.)

Su! Su!

SIEGLINDE

Serinlemesini sağlayacağım.

(Hızlıca boynuz bardaklardan birini alır ve evin dışına çıkar, sonra dolu boynuz bardakla gelir ve SIEGMUND'a verir.)

Nefsinizin özlem duyduğunu getirdim, alın:

Su, arzu ettiğiniz gibi!

(SIEGMUND suyu içer ve boynuzu geri verir. Kafasını sallayarak ona teşekkür ettikten sonra, bakışları onun yüz hatlarına ilişir ve gözlerini alamaz.)

SIEGMUND

Serinletici bir ferahlık

verdi bana su,

Yorgun benliğimin

yükünü hafifletti;

cesaret de tazelendi, göz de sevindi

bu kutsanmış güzeli görünce: –

kimdir bu, beni böyle canlandıran?

SIEGLINDE

Bu ev ve bu kadın

Hunding'e aittir;

misafirperverliğini bahşedendir:

o eve gelene kadar istirahat ediniz !

SIEGMUND

Silahsız, yaralı bir misafir, kocanızı endişelendirmeyecektir.

SIEGLINDE

(Endişeyle.)

Yaralarınızı hemen gösterin bana.

SIEGMUND

(Silkinir ve canlı bir şekilde yattığı yerden düzelerek olduğu yerde oturur.)

Hafiftir yaralarım

konusmaya değmez;

bedenim yine de

tek parça kalabildi.

Kolumun gücünün yarısı kadar güçlü olsaydı

silahlarım,

asla düşmanlarımdan kaçmak zorunda kalmazdım; –

fakat parçalandı mızrak ve kalkanım.

Bitkin düşene kadar kovaladı beni düşmanlarım ,

Kırdı fırtına tüm direncimi;

neyse ki düşmanlarımdan

daha çabuk toparladım kendimi:

Yorgunluk ve gece kapasa da gözlerimi,

şimdi,

Benim için yeniden doğuyor günün güneşi.

SIEGLINDE

(Kiler'e gider, boş bir boynuza bal likörü doldurur, odaya döner ve ona uzatır.)

Beni yanlış anlamayın,

bu ipeksi bal likörünü ikram ettiğim için.

SIEGMUND

Benim için tattınız mı?

(SIEGLINDE ucundan bir yudum alır ve ona tekrar verir;

SIEGMUND tek nefeste hepsini içer; sonra hızlıca boynuzu geri

verir. Her ikisi de büyüyen bir tutkuyla bir süre sessizce birbir-

lerine bakarlar.)

SIEGMUND

(Titreyen bir ses tonuyla.)

Bahtsız bir adamı canlandıran senden: –
felaketlerin uzak durmasını dilerim!

(Yola koyulmak üzere hızlıca yerinden kalkar.)

Güzelce dinlendim

ve tatlı bir huzur buldu bedenim :

Geldi yola devam etme vaktim.

SIEGLINDE

(Hayat dolu bir ifadeyle.)

Seni kim takip etmekte ki, bir an önce kaçmak istiyorsun?

SIEGMUND

*(Onun seslenişiyle kımıldamadan arkasını yavaşça döner ve
kederli bir ifadeyle karşılık verir.)*

Kötü kaderimdir zorlayan beni

Her nereye gitsem, nerede dursam

Çöker üzerime;

talihsizlik nerede olursam

bulmakta beni:

ama bunlar sen kadından uzak dursun!

Arkama bakmadan buradan uzaklaşıp gideceğim.

SIEGLINDE

(İçerisinde bulunan durumu göz ardı ederek arkasından seslenir.)

O zaman burada kalabilirsin sen!

Uğursuzluğun var olduğu

bir eve, daha fazla uğursuzluk getiremezsin.